

Fejlesztő neve:

SZÁRAZ TAMÁS

Tanóra / modul címe:

TERMÉSZET ÉS TÁRSADALOM

A tanóra célja:

A katasztrófák témakörének tárgyalásakor önkéntelenül is felvetődik mindenkiben a kérdés, kinek van nagyobb felelőssége a katasztrófák bekövetkeztében: a természetnek vagy a társadalomnak? Ez bizony érdekes kérdés, de a válaszadást bízunk inkább rátok! Várhatóan különböző álláspontot fogtok képviselni, és megvitátjátok egymással az ötleteiteket.

1. Feladat

A filmrészlet megtekintése után rendeződjete 4 csoportba!
Készítetek pókhálóábrát, illetve fűrtábrát egy kulcsmondat vagy kifejezés kapcsán! A kulcsmondatok a következők:
- katasztrófák előjelei
- katasztrófák hatásai
- katasztrófák enyhítése
- legvalószínűbb katasztrófák hazánkban
Ezek elkészítésére 10 percet kaptok.

2. Feladat

Mutassátok be az elkészült ábrákat, melyeket aztán vitassatok is meg egymással!

3. Feladat

A hat különböző forrást véletlenszerűen páronként kiosztva kapjátok meg.
Érvek kártyán módszerrel „A katasztrófák keletkezésében és hosszú távú hatásainak kialakulásában elsősorban az emberiség a felelős” állítást néhány szövegrészlet segítségével kell feldolgoznotok. A szövegek Földünk legkülönbözőbb területein lejátszódó katasztrófákat és hatásait elemzik, esetenként véleményezik.
Először dolgozzátok fel önállóan a kapott forrást! A pár egyik tagjának a fenti állítás mellett, a másiknak az állítás ellen kell érvelnie! Mindkettőtöknek 3-3 érvet kell felhoznia az álláspontja mellett!

4. Feladat

Mondjátok el egymásnak érveiteket, ezzel újabb ötleteket is szerezhettek saját érvrendszeretek kialakításához!

5. Feladat

Az osztály tanulói alkossanak két csoportot annak megfelelően, hogy kinek kellett az állítás mellett, és kinek kellett ellene érveket gyűjtenie!

A két csoport az összegyűjtött érvekből válassza ki a három legfontosabbat, és egy szóvivőjük ismertesse a többiekkel!

Miután mindkét csoport ismertette érveit, a csapatok tagjai tegyenek észrevételeket! Bátran vitatkozzatok egymással!

6. Feladat

A feladat zárásaként mindkét csapat készítsen záróbeszédet!

A csoportok szóvivői ismertessék beszédüket!

7. Feladat

A következő lépésben egy Duna-parti kis település lakóiként fogtok szembesülni a levonuló árvízzel. Rövid, kitalált történet adja majd az alapot egy csoportos vitához. A vita konkrét célja, hogy megoldást találjatok az árvíz elleni védekezésre.

Alkossatok önállóan 6 csoportot! Minden csoport húzza ki azt a képviselőt, akit a vita során megszemélyesít!

A feladat gördülékeny menetén sokat segít, ha minden csoport választ magának egy képviselőt, aki ismerteti majd a csapat álláspontját a többiekkel.

A vita alapjául szolgáló történet:

Dunamihályi egy aprócska, alig 500 főt számláló település a Gerecse északi lábánál. A lakosság nagy része istenfélő, vasárnaponként templomba járó ember. Minden év tavaszán a hóolvadáskor, és nyár elején az esőzések időszakában kisebb-nagyobb árhullám vonul le falucska mellett némán haladó Dunán. A legnagyobb árhullámot 1931-ben élték meg a lakosok, amikor is a folyóhoz közel fekvő utcák vályogból épült házait tette lakhatatlanná a kiömlő víz. Erre azonban már csak a legöregebbek emlékeznek. Az önkormányzat minden évben elkülönít közel félmillió forintot az árvízvédelemre, ám az utolsó tíz esztendőben az alacsony vízszint miatt ezekre a pénzekre nem volt szükség, így az iskola felújítására és a csatornahálózat kiépítésére használták fel. Idén tavasszal következik a csatornázás utolsó fázisa, amely előtt a házak előtt elhaladó régi utcai csatornák betemetését már szinte teljesen befejezték.

Április 6-án az esti órákban a televízióból és a rádióból azt a hírt hallják a falu lakói, hogy néhány órán belül az utóbbi száz év legnagyobb árhulláma várható a Duna magyarországi felső szakaszán. A település polgármestere egy órán belül összehívja a képviselőket az iskola tornatermébe, hogy megbeszéljék a legsürgősebb teendőket.

A képviselőtestület tagjai:

- a polgármester, aki az iskola igazgatója is egyben, egy régi Ladával jár, családja nincsen, mindene a munkája
- a gazdag helyi vállalkozó, akinek a háza és az üzeme is a dombtetőn áll
- a tűzoltóparancsnok, akit csak a falu ezmesterének szoktak nevezni
- a kocsmáros, akinek kocsmája és konyhakertje a folyópart közelében található
- egy másik helyi vállalkozó, akinek szüksége lenne a vízparthoz közel eső telkekre az új beruházásához, azonban a telkeken a falu legszegényebb lakóinak dűledező házai állnak
- a plébános, aki azok közé tartozik, akik még emlékeznek az 1931-es árvízre

Néhány percet kaptok a felkészülésre.

8. Feladat

Az ülés során a csoportok álláspontját egy-egy tanuló képviselje, de a többi csoporttag folyamatosan segítsen neki!

A konkrét álláspontok előadása után az alapvető vitaszabályokat betartva szóljatok bele bátran a „küzdelembé”!

9. Feladat

A vita végén minden csoport készítse el zárónyilatkozatát (a legfontosabb érveket sorakoztassátok fel benne)!

Tegyétek közzé nyilatkozataitokat!

10. Feladat

Az utolsó feladat a kilépőkártya elkészítése.

A kilépőkártyán a következő kérdésekre kell válaszolnod:

- Milyen új gondolatokkal gazdagodtál?
- Vannak-e megválaszolatlan kérdéseid a témakörrel kapcsolatban?
- A téma feldolgozásának menetén változtatnál-e?

